

Õpilasteleht

NR. 7. 18. NOVEMBRIL 1936. V AASTAKÄIK.

S. Baumann

Tallinn

Talveigatsus

Tuhinal tormab tuul üle niitude, väljade,
tormina tuiskab üle metsa ja uinuva aasa,
langevaid lehti ta keerutab huljana kaasa;
puhub üle jõgede, järvede; puhub üle aasade paljaste.

Taevas on hall, ning lõpmatult sajab,
taevas on pilvine, rusuvalt sünge — nii tume.
Oodates, mil kord toob sügistuul lume,
norus on mets, sest ju katet ta vajab.

Äga ei tule lund — langeb vaid piisku,
kattub kuid udusse hämarduv suvine loodus —
jäänud vaid järele talvine igatsus, - lootus:
tuleks kord lumi ja kaoks too ääretu niiskus.

I. Kelder

Haapsalu

„Meie koolimaja asus kodust kaugel, sellepärast pidin elama koolis. Esmaspäeval pandi kaasa leivakott ja sellest pidi jätkuma kogu nädalaks. Mõnikord oli nädala lõpuks leib nii ära hallitanud, et võis teda pidada enam rohumättaks kui leivapätsiks. Kaapisime siis teda niipalju puhutamaks kui suutsime ja sõime, suu täis mõrudust ja kibedust. Sooja toitu ei saanud, sest kooliruumides puudus pliit, oli ainult suur kerisega ahi.

Koolimajal polnudki muid ruume kui klassituba ja sahver õpilaste leivakottide panipaigaks. Õpetaja elas koolimajast hulk maad eemal talus. Kui ilm oli ilus, käis ta öösiti säääl, oli aga

vihmane ja tuisune, siis magas ta koolimajas.

Õöseks tõsteti pingid seinä ääre ja magadiskotid, mis päeval olid laotud ahju pääle, toodi alla ja laotati põrandale.

Vana-Aadama hernesupp

Oli kord tormine talveõhtu. Õpetaja — vana Adam, nagu me teda kutsusime — ei saanud oma korterisse minna ja jäi ka koolimajja. Korteri perenaine saatis talle kausiga sooja suppi ja suure tüki liha sinna kõrvale.

Kui olime õhtusöögi lõpetanud, heitsime magama. Adam pani ülejäänud supi ja liha ahju äärele, päris oma magamisaseme ligidale. Ronis siis ise ka üles, tõmbas kasuka pääle ja magas varsti. Norises aina.

Meie aga vaevlesime veel kaua külmal põrandal, võideldes kirpudega. Neid oli siginenud koolituppa kaunis rohkesti.

Võis umbes kesköö olla, kui vali kolin meid äratas. Midagi kukkus põrandale ja purunes.

Vana Adamgi ärkas kolinast ja pahandas valjusti. Arvas, et

kolina tekitajaks on õpilased. Suure käraga ronis ta alla ja süütas küünla. Meie kõikide imetus oli suur, kui tulevalgel nägime, et Aadama supikauss lebas purunenult põrandal. Maha oli läinud ta maiustoit, hernesupp.

Nüüd läks alles pikne lahti. Adam kärkis ja paukus. Ta arvas, et keegi lastest on kausi maha ajanud, tahtes ära süüa ta suppi.

Pahameeles haaras ta nurgast ahjuroobi ja hakkas meid sellega toast välja kihutama.

Ei aidanud midagi, pidime põgenema välja tuisu ja tormi kätte. — Sinna me siis jäime lõdisedes, aluspesu väel, ootama, millal vana Adam uinub, et siis jälle vargsi ulualla pugeda.

Hommikul ei rääkinud Adam öösisest juhtumisest sõnakestki, oli selle nagu sootuks unustanud. Laste hulgas aga liikus jutt, et kaussi keegi muu maha ei lükanud kui Adam ise unes.

Herned põlvede all!

Teinekord oli meil kõigil usuõpetuses mingisugune laul õppimata jäänud. Ainult üks oli selle õppinud. Adam jälle kärkis ja paukus ja siis pandi meid seinä ääre hernesetele. Säääl, põlvili hernesetele, pidime siis trahviks laulu pähe õppima. Onnetuseks aga oli Aadamal seekord väga vähe herneid ja neist ei jätkunud kõigile. Siis saatis ta selle poisi, kes laulu oli õppinud, külast herneid laenama.

Hernesetele põlvitamine polnud aga meile kuigi meeldiv ja kui säääljuures veel pidime laulu õppima, siis ei tahtnud see kuidagi edeneda. Kes arvas, et tal juba laul küllalt hästi pääs oli, võis minna seda Aadamale ette lugema. Kui see ladusasti läks, olid vaba, kui aga mitte, siis pidid uuesti tagasi minema.

LAUREAATE

E. ERNITS

(Mätta
Mihkel)

III proosas

Sündisin 1. juunil 1922. a. Pala vallas, Nõva külas põllumehe pojana. 9-aastaselt astusin Nõva 6-kl. algkooli — kuna ühe aasta haiguse tõttu pidin puuduma. Suve veedan vanemate juures karjas käies, kuna talv möödub koolis ja vahel ka, kui selleks aega ja luba, siis suusatan „Vahenõmmes“.

Praegu käin algkooli lõppklassis. Kuhu pääle kooli siirdun, pole veel lõplikult selgunud — kuid arvatavasti jään koju — künnipoisiks, põllumeheks!

Vabaharidustöö nõunik E. KADAK

Elu õpetab

Mehi kasvab töös ja võitluses. Ilma karastamiseta ei saa loogi-kõlvulist mõõka, vaid selle tera läheb juba esimesel löögil „nässu“. Ilma pingutuste pajast läbikäimiseta ei kasva ka tegu võimsat meest. Poisil peab olema raskusi ja ta peab õppima neid raskusi lahendada.

Sellepärast olgu jõukohased ülesanded, hooled ja mured igale noorele teretulnud! Ka keerulisest küsimusest ja raskest asjast ikka vapralt kinni! Vaeva tasub

võidutunne ja kogemuste õppetund.

Alles oma kogemuste kaudu saab ka raamatutarkus täie väärtuse. Koolitarkus on rajaks, mille kaudu päranduvad endiste põlvete teadmised edasi noortele. See tunnus on väärt, et seda vaevade kiuste omandada.

Elutarkust on õpetajatel märksa raskem noorele edasi anda.

Elutarkust annab elu ise.

Ja mitte ükski koolielus, vaid eriti elus väljaspool kooli.

Ärgem piirdugem ükski kooliga, vaid elage ka koos oma koduga ja sõpradega. Elu seab teie isadele ja emadele selliseid raskusi ja muresid, mille lahendamisel te jõudumööda saate kaasa aidata. Need raskused on nii mitmepalgelised, nagu on mitmepalgeline kogu elu ise.

Eriti aga rikastab teie elutarkust tegutsemine koos oma sõpradega. Ühine matkamine, sportimine muu tegevus noorte ringides pakub teile kõige väärtuslikumaid elukogemusi. Siin kasvab kohusetunne, mängu- ja töörõõm, julgus, kangelasmeel, ohvrimeelsus ja paljudgi teisi omadusi, mis noorest teevad tubli inimese oma perekonnale ja isamaale — mis noorest teevad täismehed.

E. KADAK.

MÄNNIMÄE

Tartu

Olime pärast tundide lõppu kogunenud ühiskööki lõunale. Mõned säristasid pannil oma pudrunatukest, otsekui puhuks vanakuri kratile elu sisse, teised nosisid niisamuti oma moonaladude kallal. Ja siis see Laanemäe Juss pistis kisama, et väiksemad poisid ehmuksid hiirvaikseks ja lasksid oma pannipette korbema minna.

„Sa sinder!“ sajatas Juss, seistes oma oma pudrukauksi ees. „Kui saaks teise kätte!“ Jooksime kõik robinale Jussi ümber kokku ja nägime, kuidas keset tema kõrget pudrumäge põles suur küünal suure sära ja hiilgusega. Juss kahmas pudrukauksi sülle ja viis selle sisu seale, et hüva roog võib sea hingele ja kehale kosutuseks olla.

Õhtul hakati seda asja uuesti sõeluma. Põdra Karla ütles kohe, et temal olevat süüdlane juba teada. Et olla Kuusik.

„No seda ma'i kingi!“ lubas Juss.

Teisel päeval, mardipäeval, korjasime

„santide“ kamba kokku, kus oli ka Kuusikukene kui tähtsam tegelane meie koolis. Koolijuhataja käest saime kuidagi loa (natukeseks ajaks muidugi). Pööningult ühest vanast kapist leidsime ühe hiiglalõugadega karumaski ja sarvejunnidega kujutuse tollest isandast, kelle nime tarvitamine eriti lastel on kõvasti keelatud. Ka paberist valmistati igasuguseid näokatteid, nagu keegi oskas, ja selle all kannatasid eriti vihikud, kaotades nii lehti kui ka kaasi.

Kui juba pimenes ja siin-säääl taluakende taga süüdati tuled, võõpasime üksteise nägusid, nõelusime sabasid taha ja kõitsime habemeid. Pärast seda suurt tööd ei oleks keegi võõras pikasabaga Põrgupapas ära tunnud Laanemäe Jussi, samuti mitte ka hoopis saba-tus lambavillaga karus Priidu Kuusikut. Asuti siis teele. Kõige ees Juss karuga, keda ta hoidis nõõripidi oma kõrval kui hingeõnnistust, ja siis terve trobikond põrgupoisid ja teisi sandikesi. Koolimaja nurga taga ootasid veel Jõe Mart oma uue kandlega ja Kalda Kusti lõõtspilliga.

Läksime siis. Mart tilksutas oma kannelt ja Kusti kõhitas lõõtspilli, teised olid üsna vait. Vahete-vahel paljastasid pilved kuu ja taevast tilkus alla valgust, mis peegeldus poriselt teel ja joonistas väljadele pikki, otsekui lõpmatusse küündivaid varje.

Esimesse teeäärsele tallu pöörasime sisse. Kõigepäält tuli pidada äge lahing koertega; neid näis olevat igal pool ja tulevt ikka juure. Kisa peletas lõpuks koerad kaugemale ja siis joosti maja ukse taha ja hakati laulma:

(läärg lk. 4.)

Nädala-uudiseid

Eesti malemeister Paul Keres

tuli rahvusvahelisel kirimale võistlusel 1936. a. meistriks 10 punktiga 13 matšist.

Muinas-Eesti näitus.

Tallinnas toimus Muinas-Eesti näitus, mida külastas üle 16 000 vaataja.

1000 krooni.

Tallinna linnavalitsus otsustas iga aasta kirjanduslikuks auhin-naks määrata 1000 krooni.

Allveelaevastiku

sihtkapitali juhatuses on olnud kõne all laeva ehitamine kodumaal.

„Vello“ meeskond Helsingis.

Eesti purjelaeva kadunud meeskond, kes hoidis ärevil meeli ja keda otsiti kogu möödunud nädala, on saanud laupäeval rongil Kirkkonummist Helsingi.

Palusalu võitis Bietagsi.

Rootsi Sundvalli rahvusvahelisel maadlusvõistlusil raskekaalus eestlane Palusalu võitis punktidega 3:0 lätlase Bietagsi.

Tallinna Vabadusväljakule

uue ilme saamiseks kuulutab teedeministeerium lähemal päeval välja üldprojekti võistlused. Projekt peab andma tervikliku pildi vabadusplatsi kolmele küljele — Kunstihoone, Eesti panga ja „Eka“ maja poolt, kuna neljas külg — Kaarli puiestee ja Harjumägi — jääb esialgu planeerimata. Võistluse läbiviimiseks määrati teedeministeeriumi poolt 4000 krooni, millest 3000 krooni läheb auhindadeks.

Vaabina taluperemees leidis rahaaugu.

Karl Tammemägi, Vaabina talu noorperemees, sammunud üle Hanni talu maa, samanimelise järve kaldal asuva kruusaaugu kallast mööda. Mehe raskuse all murdunud tükk kallast sisse ning mulla alt tuli nähtavale hulk hõberaha. Selgus, et oli avastatud 362 vana hõberaha, mis kuuluvad 10. ja 11. sajandisse. Rahade seas leidis Araabia, anglosaksi ja bütsantsi rahasid. Leiu juures oli ka kaks vööilustust.

Me oma sulega...

„Kuningas on surnud, elagu kuningas!“ Seda ajaloost tuttavat lauset võime kasutada siinkohal oma loominguvõistluses. III suri, IV elab!

Mida andis meile III võistlus?

Esmalt määras ta mõneti meie tööde sisu kindlailmelisemaks. Veel II võistlusel oli enamus töid lihtsaid unistusi. Kuid III võistlusele saabunud teis leidus neid veel üksikuid. Enamus töid olid juba reaalmaailmas, kesk tänapäeva.

Teiseks lühendas ta meie töid. Pikk töö ei sobi lehele (toimetuse nimetab neid „loheks“), kuna neis pikkus pole sageli asjalik, vaid kunstlik. Edaspidigi peaksime silmas pidama, et lühidalt ja hästi!

Kolmandaks laienes meie ainevald. Tuli juure tehnika, milles ilmus ruumipuudusel küll üks, kuid selle eest väga põhjalik töö.

Neljandaks andsid võistlustööd loojaile ja lugejaile rea elamusi noorpõlvest, mis neis ei kustu. Ja need olid kaunid elamused.

Ei taha hakata ümber hindama noori auhindajaid. Sest maitsete üle ei vaielda. Aga troostiks tahaksin ütelda neile võistlejaile, kes kohale ei tulnud, et minu otsus oleks olnud mõneti teisiti. Julgust!

Viiendaks andis III IV-dale hää aluse. Seda näitavad juba käesoleva aasta numbrid.

Tänu! Uut indu soovides

ET.

Mäesalu Kustas

Harku

Kalapüüdjad

Hommik oli veel õige varane, ilus pühapäeva hommik.

Ants ja Ets olid kalal. Neil oli juba hulgake kalu kotis. Aeg oli ka juba keskhommikule jõudnud, kui kalastajad lahkusid jõelt. Õngeridvad õlal, kalakotid seljas — nii astusid Ants ja Ets juttu vestes suurele maanteele. Maantee viis kabeli müürist mööda.

Sääl tekkis Antsule kui nupukamale mehele mõte, et õige vaja täna kirikulistele nalja teha. Ta ütles Etsile:

„Eile ja üleile sadas palju vihma. Surnuaia nurgal, kust maantee läbi viib, on suur veeloik. Meie läheme nüüd surnuaia nurgani, istume müüriale, keerame õngenõõrid ilusasti ridva ümbert lahti, seame kalad õnge otsa ja paneme õnged kaladega vette. Ise istume maantee veerule ja ootame, mil kala õnge hakkab.

Sina aga istu teispoole lombi otsa ja mina istun teispoole. Ja kui siis kirikulised mööda lähevad, vaat' siis alles on nali.“

„Tore,“ ütles Ets.

Nad olidki juba surnuaiani jõudnud. Võtsid müüri istet ning hakkasid juttu puhuma ühest ja teisest asjast.

Varsti tulidki kaks vanaeite, vaatasid imestades kalastajaid, kuid möödusid sõna lausumata. Siis tuli veel kaks vanaeite. Nüüd oli paras aeg.

„Kas näkkab?“ küsis Ants Etsilt.

„Näkkab küll,“ oli vastuseks.

Ja järsku tõmbasid nad õnged suurte särgedega välja.

„Oh, sa taevake, noh vaadake, kust kalu ei püüta!“ ütles üks eitedest imestades käsi kokku lüües.

Ants aga vastas kavalalt: „Ei siin ole midagi imestada, vaadake, meil juba suur kotitais kalu“.

Eided läksid kirikusse. Ants ja Ets aga koju.

Varsti pääle seda oli terve vald juttu täis, et Soosaare Ants ja Kõrgepalu Ets püüdsid surnuaia nurgal kalu.

KOOLIDE VOISTLUS 10 KOOLI

need, kes esikohal „Õpilaslhe“ tellimises:

1. Valga Linna 1 algk.	101.75
2. Jõhvi alevi algkool	83.50
3. Viljandi E. H. S. koolid	83.25
4. Tallinna Linna 2. algkool	72.75
5. Kaagvere algkool	61.50
6. Tartu Linna 4. algk.	56.90
7. Kärkla algk.	45.00
8. Vastse-Kuuste algk.	41.25
9. Alatskivi algk.	40.50
10. Sarakuse algk.	37.50
11. Narva linna 2 algk.	33.75
12. Pala 6-kl. alg	32.25

SÕIT TUULES

Ahasveerus

Pärnu

Udune oli päeva portree,
kui seljataha jäi laht.
Üle mässava vee
liugles me valge jaht.

Taevas oli täis varje
ja tuul vihaselt lõõtsus.
Suuri kajakate karje
mere kohal õõtsus.

Ilile järgnes iil.
Tiivustatud tuulte hoogudest
tormab nagu valge kiil
jaht läbi voogudest.

Kirjavastused

Agu: Rahvuskoguks moodustavad sõnadel terviku esimene ja kolmas salm. Keskmine on teise mõttega. Viisil esimene lause sobib, kuigi meenutab tuttavat tantsuviisi, kuid järgnevad laused ei moodusta enam tervikut. Vast püüate parandada, sest idee oleks vastu võetav.

Männimäe: Merineitsi ja Märdi sandid väga hääd — ja Oraval sai kärbitud oinamotiiv, ootel. Värdis ise, tema onu, tädi ja sõbrad ootavad meelsasti kirju.

A. Lorup: Karikatuurid sarnanevad ilmu, nüile. Püüdke karikeerida mõnda sündmust-nalja. Võimet Teil on.

Hans: Vaarikale on nagu hiljutine Pähklile.

Ahasveerus: Sõit sees, Enne eksamit segane.

S. Sulg: Aeg voolab liig müstiline.

M. Viirsalu: Kalal ootel, Sügis-päev — ei.

L. Kobin: Jõulu ootel — ootel.

Pat: Maadlusvaim — kena veste.

H. K-n: Rakvere motiiv ootel.

O. Amon: Jõuluõhtu väga hääd. Vabadus — vaatame.

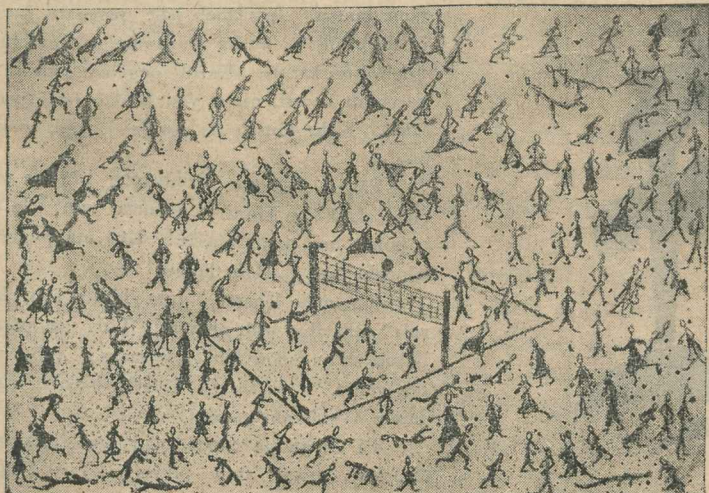
E. Liiv: Haige ema liig pikk. Ka pole Teie lugeja.

R. Neuman

1100

Vahetunnil

värviline
pliiaats

Väliskirjavahetus

Välis-Eesti organisatsioonid

Lisaks varemilmunud Välis-Eesti organisatsioonide aadressidele annab käesolev „Õpilaslase“ neid juure selle mõttega, et Kodu-Eesti lapsed hakkaksid juba varakult mõtlema ja kavatsema, kuidas soovida jõulupühiks ja uueks aastaks õnne Välis-Eesti lastele. Ja seda on tarvis teha aegsasti, sest jõulud on lähedal. Saadetised meilt aga mõnesse kaugemasse Välis-Eesti organisatsiooni jõuavad kohale 2--3 nädalaga. Saadetised soovime saata käesoleva aasta „Õpilaslase“ nr. 4 antud juhistel klasside kaupa, või jälle rühm õpilasi koondab oma kirjad ja õnnesoovid ühisesse ümbrikku ja saadab hariliku kirja-tariifiga (kuni 20 g — Läti ja Leetu 10 senti, mujale välismaale, väljaarvatud Soome, 25 senti; Soome — kuni 40 g 15 senti. Iga järgneva 20 g raskuse eest: Soome, Läti ja Leetu 5 senti, mujale välismaale 15 senti).

Aadressid on järgmised:

New-Yorgi Eesti Haridusselts. Aadr.: Estonian Educational Society, 310 Lenox Ave, New-York, N. Y., U. S. A.

Detroit'i Eesti Selts „Kodu“. Seltsi aadress: Estonian Society „Kodu“. 9733 Holmur Street, Detroit, Mich. U. S. A.

Buenos Aires'i Eesti Selts „Estonia“. Aadr.: Estonian Society „Estonia“, Calle Reconquista 379, Buenos Aires, Argentina.

Belgia Eesti Selts. Aadr.: Association des Estonies, 79 rue du Marche, Bruxelles, Belgique.

Medicini oru Eesti Selts. Aadr.: Medicine Valley Estonian Society, R. R. 1. Eckville, Alberta, Canada.

Kaunase Eesti Selts. Aadr.: Parodas g-ve 16, Kaunas, Lietuvo.

Eesti Selts Stokholmis. Aadr.: Sturegatan 16—11, Stockholm, Swedon.

Aadresse esperantokeelseks kirjavahetuseks: Inglismaal ilmuva skaudiliikumise-ajakirja „Skolta Bulteno“ ja Hollandi esperantokeelse noorsooajakirja „La juna vivo“ teatel soovivad esperantokeelset kirjavahetust järgmised koolinoored:

Soome keele kursus

hakata — lüüa	kuna	alkaa — hakata
hiljaa — tasa	„	myöhään hilja
huvi — lõbu	„	kiinnosta — huvitada
koristaa — ehtida	„	siivota — koristada
monet — paljud	„	jokin — mõni
sulhanen — peigmees	„	renki — sulane
hame — seelik	„	paita — hame, särk
halpa — odav	„	huono — halb.

Hollandis: 12 õpilast (10—13 a.) soovivad vahetada piltpostkaarte. Aadr.: D. v. Dyk, Hensbroeker str. 8, Nieuwendam, A'd a m N N., ederlando.

Hollandis: 12-aastane koolipoiss soovib vahetada postmarke; igapähele, kes saadab talle 50 erisugust postmarki, saadab ta vastu niisama palju teisi. Aadr.: W, v. Veenendaal, West-Gravtdyk (N. H.), Nederlando.

Eelmisel aadressil soovib vahetada postmarke ka 13-aastane koolipoiss W. v. d. Hoff.

Rootsis: 13-aastane tütarlaps soovib vahetada postmarke ja piltpostkaarte. Aadress: Anna-Britta Anderson, Wanadislunden 2-B. I tr., Stockholm.

Tsehhoslovakkias: 13-aastane tütarlaps soovib vahetada tütarlastega kirju ja piltpostkaarte. Aadress: Vera Lhotská, Podvini 43, Liben, Praha, Cehoslovakio.

Hollandis: 15-aastane koolipoiss soovib vahetada kirju, piltpostkaarte ja postmarke. Aadress: B. Jukema, St. Annaparchie (Fr.), Nederlando.

Ungaris: Ungari Skautide Esperantoringi liikmed soovivad vahetada kirju ja piltpostkaarte välismaade koolinoortega. Aadr.: Hungara Skolta Esperantorondo, Nagy Sandor u. 6, Budapest, Hungario.

Hollandis: Õpetajanna V. Vlaardingen soovib leida välismailt kirjavahetajaid oma 12—15-aastastele õpilastele. Aadr.: Sino v. Vlaardingen, Schiedamse weg 4 D, Rotterdam W., Nederlando. A. J.

„MARDI“ järg.

„Laske sisse mardisandid! Mar-di, mar-di-i!“ ja jälle uuesti otsast päale.

Siis avati uks ja tondid-sandid lasti majja. Peretoas lükati laud ja pingid seinte ääre ja tants ning trampimine läks lahti. Mart ja Kusti tegid „sümfooniat“ ja teised kargasid ringi.

Oli üsna loomulik, et selles „plastikas“ karu sai üsna tugevaid mükse, sest just temale jäid kõik nurgad ja muidu valusad asjad ette. Varsti olid kõik väsinud ja istusid pinkidele puhkama, kuna Põrgupapa läks perenaise jutule. „Kulla pereidekene! Kas ei saaks mulle ka natuke toidupoolist ja rahanaatukest kotipõhja! Naine mul kodus üpris haige ja lapsed kõhnad, ei julge teisi tuulise ilmaga õuegi lasta — tuul viib ära —, nii lahjad teised, väetikesed! Ja hapupiima oleks kah tarvis! Vaadake, see karu on mu vanavanaisalt päritud — vana. Kõvemata kui piima enam ta süüa ei saa. Võiks talle paar pütikese täit naha vahele valada.“ Karu, kes rahulikult Jussi juures põrandal istunud, katsumus seda kuuldes põgeneda, aga Juss hoidis nõõri kõvasti peos. Põrgupoiste naeru ja nalja saatel valati karule kruus hapupiima taskusse. Siis mindi minema, kott Jussi seljas tunduvalt raskem kui tulles.

Seekord koerad ei ole nii vihased, pääseme kergesti. Karu tõrgub edasi minemast. Seletame, et jah, temp see oli küll, aga nalja peab kah tegema — ega's muidu midagi anta.

Käime veel mõnes talus. Siis märkab Põrguvürst kusagil nurgas väikest pinki ja selle kõrval suurt plekk-kaussi veega. Lõpetame tantsu. Juss läheb jälle perenaise jutule ja istub siis ka nurka puhkama. „Istu kah!“ ütleb Juss karule. Karul ongi see soov ja ta partsatab kaussi, nii et vesi lendab igale poole laiali. Kohe tõuseb ta aga ja jookseb majast õue.

Väljas saadakse Priidukene kätte ja seotakse aia külge kinni. „Seeneta siin see õõ ja tuleta oma patte meele! Kus mu puder!“ käreatab Juss. „Noh, lähme!“

Jah, meie läheme. Juss hiilib aga „karule“ seljataha, jääb ootama. Tüki aja pärast lõikab salaja nõõri läbi, karjatades: „Võta varas, võta-a!“ Ja Priidu jooksis, jooksis, nagu James Watt'i aurumasin.

Ta oli ammu enne meid kooli internadis, pesu kuivas ahju juures ja karu irtitav nägu oli voodi all, ta ise aga voodis.

Värdil pole sarvi

P. Meier, Nõo

käärilõige

Sellele järgneval ööl ärkas Tolmune Täht val-just ähkimisest, mis kuuldus üsna ta pää man, päris ligidal, nii et tundus, nagu oleks see otse tel-gis eneses. Vaatamata koledate ehmatusel, jäi ta vaikset lamama. Keegi nais väljas kiskuvat nahka, milllega oli telk üle tõmmatud ja siis taas raske-päraselt cernalduvat. Pea vahetult sellele järgnedes

kui jalad võtsid. ämbri, kargas üles ja jooksis minema, nii kiiresti sevat, teadis ta, see oli ta jälle saanud. Ta pillas märtanud. Kuuldes teda aga tasa, süngelt mõni-küürutama jäi, lootuses, et karu pole teda vahest med sõna ei kuulanud ja ta kummargile kaldale Ta olevat nii ehmatanud, jutustas ta, et tal liik- esile lepapöösast jõe teisel kaldal hiigla grislikaru. prakساتavat. Kiiresti tõstis ta pää, ühtaegu astus des oma ämbri vette surus, kuulis ta üht oksa et ammen dada vett. Kui ta sügavasti kummardu- Päeval enne pidutsemist oli ta lainud alla jõele, olud, siis teaks ta, mis tal tuleks teha.

ta ootas kannatlikult. Peakid soodustama seda tamast põgenemiskava. Siiski ootas ta võimalust ja vösa poolt, kui see avastatakse, takistas teda teos- sega. Ainult hirm selle ees, mis ootas teda sugu- sel üksikul vangil mõningaid sarnasusi tema lap- surnud ja ta kujutles eneset, nagu oleks sel väike- dant. Üks poeg oli tal Tolmuse Tähe vanuses röömutus ja abitus olid liigutanud vana naise su-

ümber vaatas, kas teda keegi mitte ei vaatle. Öhk oli täitsa vaikne. Miski ei liikunud, ainult kaks hiireviud tõmbasid taevale oma ringe.

Akki pärast kiirelt piiluvat ringpilku kummardus Kitsomax Tolmuse Tähe juure alla ja sosistas kiirelt:

„Korralkatse pidu, kui on Catava minema aetud. Ja sellejuures tahavad nad su tappa, sest et su hunt on surmanud „Väikese Oökulli“ ja sellepärast et Kiirjooksja ütleb, et sinagi kuulud hundi juure. Aga mina, Kitsomax, ei usu mitte, et sina meile tahaksid kurja teha. Poleks nad sind jälginud, ei oleks su hunt neile mitte kallale tunginud. Kui sa teed seda, mis ma sulle ütlen, võid sa veel pääseda, enne kui pidustused algavad. Sa pead . . .“

Vana naine katkestas äkki ja kummardus sügavasti oma töö juure. Üle öla vaadates nägi Tolmune Täht, et üks naine naabertelgist oli väljunud ja neid vahtis.

Sellejärel vaikis Kitsomax ja Tolmune Täht jätkas ainiti metsa vahtimist, kus oli vari puie all nii jahe ja kutsuvalt meelitav. Vana sõnad keerlesid tal pääs: „Nad tahavad sind tappa, sest et su hunt on surmanud Väikese Oökulli.“ Nüüd ta siis teadis, mis oli teda kogu aeg tema vangistuse kestel täitnud sellise hirmuga! Kiopo tegu pidi saama lunastatud ema surmaga. Ta värises,

Vana Kitsomax, päaliku ema, keda nad kutsu- sid „Krimmikvasikaks“, toi esimesena teate kulla, ja ta levitas kõikjal hirmu ning ehmatus. Kõigist külalainikest oli Kitsomax üks osuta- nud Tolmusele Tähele pisut sõbralikkust. Tema

G r i s i ! *

SEITSMES PÄÄTÜKK.

fastatud öhu pärast; ja teade sellest rändas oma teed. lõhnast. Metsaelanikud aga krimpsutasid nina roo- laste mausrooge; öhk oli küllastatud mahläka liha- külluses kulla, keedeti hulgi keeli ja teisi indiaan- suureks piduks. Igasuguseid metsloomi muretseti pikkamisi tähele, et Kollased Koerad valmistusid. Üks päev järgnes teisale. Tolmune Täht pani valvati, ei võinud ta kaevata halva kohtlemise üle. kõvasti vangis hoiti ja päeval ning öösi hoollega ta jällegi telki, süüa anti küllaldaselt ja kuigi teda ta vaenlased temaga õieti kavatsesid. Ööeks suleti dus päev, aga polnud kuidagi moodsi aimatav, mis Järgneval hommikul lasti ta jälle välja. Mõo- mis ternal lasus, teda koledate unenägudega piinas. tusse unerammestusse, kuna hirm teadmatuse ees, ja jälle ärkas ta ehmunut, et uuesti langeda rahu- tüstele, ei suutnud Tolmune Täht unuda. Jälle

selja taga. Võibolla oli Kiopo ometi veel tagasi jõudnud. Kui hunt leiaks onni tühjalt, algaks ta otsekohe jälgimist. Aga kui ta küllalt õigeaegselt tagasi ei tule ja lõhnad juba haihtunud on? Isegi Kiopo terav nina ei suudaks jahtunud jälgedel talle kuidagi kasulik olla.

Ükskord — nad hakkasid juba onnist väl- juma — kostis Tolmusele Tähele kõrvu nõrk hundiulumine; kas see aga Kiopo oli, ei suutnud ta kindlaks teha.

Avalikult kartsid ka indiaanlased, et hunt võib neile järgneda, sest rutt, millega nad edasi tõttasid, näitas selgesti nende arga püüdu edasi jõuda võimalikult peatusteta.

Nüüd jõudsid nad kuusemetsa. Öhk oli täi- detud puude tundmatu lõhnaga, selle erilise lõhnaga, mida ilalgi ei saa unustada. Minda hanereas. Ent isegi sääli, kus muutus pimedus nii sügavaks, et Tolmune Täht ei enese ees ega taga oma valvu- reid ei võinud näha, tuletas meele põdranahkne rihm, mis käigutempo või maapinna ebatasasuste järele pingule tõmbus või lõdvaks läks, nende ligiolekut.

Aoajal olid nad jõudnud juba valgemale met- sapiirile. Tolmusel Tähel kadus julgus. Oleks Kiopo neile veel paksus metsas järele jõudnud, siis oleks võibolla olnud võimalik pääseda tema tuulispäätaoliste pääletungide kaitsel, mis laskisid

Vaatamata pikale reisile ja viimase päeva ärrit-
kalt kiini.
Kiirjooksja ja ühe teise indiaanlasega; ja niipea, kui
Oo jõudes kästi tal minna telki, mida ta jagas
oli iga väljavaade põgenemiseks hävitatud.
telgipuu külge. Kui nüüd ei sündinud imet, siis
kõideti põdranahkne riim, millega ta oli seotud,
laste kättesaamine. Pärast hoolikat läbiotsimist
rusele, oli ta teadlik selles, mis tähendab indiaan-
sikut looma silmadega õgisid. Vaatamata oma noo-
kes teda ümbritsesid ja teda nagu huvitavat met-
igasugune julgus, kui ta nägi vaenuhlikke nägusid,
nende juure tunginud. Tolmuseel Täht kadus
kust indiaanlasele, kes oli kukkunud kurstistiku
ümber. Nähtavasti oli juba teade Kiopota rüna-
elanikud tunglesid uurides ja uudishimulikult vangi
Nende saabumine põhjustas suure äravuse;
järvest ülejõudmist olid üles sõitnud.
Viimaks, reisi lõpul, leidis end Tolmune Täht
suures laagris jõe kaldal, mida mööda nad pärast
hästi.
vee lõhnas — seda teadis Tolmune Täht liig
võtta ja jäljed; sest kõik jäljed kadusid voolava
Oli ju tihnik viimne paik, kust Kiopota võis üles
nik oli juba väga kaugel. Teda haaras meeletu
Ta kartis iga hetk, nad neelavad kannu. Pajutih-
vastu. Lained pitsutasid muliseses vastu kaari.

arvata, nagu oleks tegu terve karja huntidega.
Nüüd aga, kuna nad olid juba väljaspool metsa ja
ligines päev, nüüd oli see võimalus kadunud.

Indiaanlased kiirustasid. Kuna oli läinud val-
geks, siis tundis Tolmune täht, et need kuulusid
ühte suguharru nendega, kes mõne päeva eest
teda ja Kiopot olid jälginud: need olid Kollased
Koerad Kiirjooksja juhtimisel.

Keskpäeva paigu jõudsid nad suure järve kal-
dale. Tolmune Täht nägi vee sädelust, mis alate-
purpurajade tagant, ulatus kaugele lõunasse.
Silmapilgukski peatumata rajasid indiaanlased teed
läbi tihniku, nende mokasiimid vajusid pajujuurte
vahel sügavale mudasse. Siis tõmbasid nad roos-
tikust välja sinna peitu asetatud saleda kasekoorest
kanuu.

Tolmune Täht polnud veel kunagi näinud
kannud. Ta vaatas sellele väga imestunult ja kui
teda valvurid sundisid astuma sõidukisse ja ta end
selles peagi veepinnal ujumas leidis ja kannu tuge-
vaist aerulöögest aetud lahtisele järvele välja tor-
mas, segunes mingit hirmutaolist tema imetlusse.

Ta oli üles kasvanud preerias ja polnud või-
malikuks pidanud nii hulga vee olemasolu. Ja
kui sügav see oli, kui lõpmata sügav! Kui ta ka
alla ei vaadanud, kusagil ei võinud näha põhja.
Ja õhukesed kanuuseinad näisid olevat viletsaks
kaitseks selle sisejärve hirmuäratava lõpmatus

Mõned arvavad sündsa olevat pidul ette kanda
erilist grislikarutantsu kui mõjuvat arstimit Catava
karutants ajab grisli ainult veel enam vihale, mis-
peletamiseks; teised olid kindlas veendumuses, et
Catava ilmunud uuesti!

See karu oli kindlasti kardetud Catava! Ja nüüd oli
laenenõlvakult kuni Potamoci põhjapoolse kaldani.
grislikarust, kelle ala ulatus Kütiva Hundi
tekitavaid teateid ühest määratust saagihimulisest
mehed olid mägedelt tulles kaasa toonud äravust-
kodus käinud ja ühe telkidest rikkunud. Ja jähi-
grisli samal ajal Potamocil paiknevas külas nel
sel salakavalalt oli mõrvatud. Asta tagasi oli üks
keda paljude kuude eest ühel suguharu pidutseni-
kellest arvat, et ta on kuulsa vanema Catava vaim,
kes pidi kummitama madalamail mäenõlvil ja
suguharus Jükus muistend suurest arstim-grislist,
kõnelustest aru sai, häiris see osalt sellepärast, et
lesse olid sattunud indiaanlased. Nagu ta nende
Tolmune Täht märkas selgesti äravust, mi-
lamasid lõhkikistult, kolmas oli tassitud metsa.

Järgneval hommikul näitasid kohutavad jäljed,
et suur karu oli külastanud laagrit. Kaks koera
selle põhjust.
nes taas kõik. Kuna koerad õõ tõttu väikseima
fõusis külakoerte suur kára. Vähe aja pärast rahu-
pärast peaks parem pidu edasi lükkama, kuni karu
jälle eemaldub.

Kogu see küsimus oli veel alles kaalumisel,
kui tormas Kiirjooksja hingetult laagrisse. Ta
läinud mägedesse, et telgivaiu lõigata; sääal olevat
ta sattunud hiiglasuurele grisli, kes ühel künkal
põhjapool laagrit vabarnaid olevat söönud. Vaevalt
olevat karu teda näinud, kui ta talle juba järele
tormanud, ja ainult äärmise jõupingutusega olevat
temal, Kiirjooksjal, võimalik olnud elaja käest pääseda.

See erutav uudis lõpetas pidustuste arutelu.
Otsustati pidu alles siis pühitseda, kui on Grisli
kas tapetud või küla ligidusest minema kihutatud.

Kõik kõlbulikud mehed, noored kui vanad,
pidid nii siis koonduma tugevaks sõjatrüpiks ja
väljuma, et grislit, ükskõik kus leides, tappa.

Sellele otsusele järgnes otsekohe tegu ja imes-
tamisväärt lühikese aja pärast oli laager, välja
arvatud naised, lapsed ja vähesed õige vanad mehed,
lage. Tolmune Täht jäi, nagu ikka põdranahkse
rihmaga aheldatud, samuti maha.

Oli palav päev; ta istus oma telgi ette ja
vaatles unist elu laagris, mis edenes hiljakesi sel
pikal pärastlõunal. Kitsomax istus mõni samm
temast eemal ja töötas nobedasti oma kõhnade
kättega pargitava pruunika sokunaha kallal. Mitu
korda märkas Tolmune Täht, kuidas tema silm
nahalt temale rändas ja kuidas ta siis hirmunult

FELIKS SARV

MUINASÄEG ÄRKAB ELLU...

MÄRKMEID MUINAS-EESTI NÄITUSELT

Tallinnas Poeglaste Reaalgümnaasiumis avati möödunud nädalal esimene muinasnäitus.

Saali astudes torkab silma kõigepealt koguke muinasees tlaste relvi: mõõgad, odad ja sõjakirved, nende vahel joonistatud suur muistne sõdur täies sõjavarustuses.

Kesk saali asetsevas suures vitriinis (vaatekastis) on kujutatud kivi- ja haud, mis leitud Ardu külast Kose kihelkonnast. See on meieaja vanim haud. Surnuluud, samuti kaasasolevad esemed luust ja kivist, on asetatud vitriini, nagu nad hauast leiti. Kui vana on see haud? Igatahes enne teist aastatuhandet meil surnuid ei maetud.

Seinaäärseis vitriinides ja seintel on välja pandud vanadest linnustest leitud esemete kogud.

Iru linnus.

Erilist tähelepanu tuleb omistada Iru linnusele, mis tänavu osaliselt välja kaevati. Linnus asetseb umbes 9 km Tallinnast. Iru oli Lindanisa (nüüdse Toompea) linnuse kõrval Rävälä maakonnas (praeguses Jüri kihlk.) teiseks suuremaks kindlustuseks. Linnusest leitud esemeist (700—1050 a. pr. Kr.) näeme ja huvatuskive. Üks neist munakujuline ja suur, millega hõõruti teri

laiemal alusel. Veel on leitud põlenud rukki-, odra- ja nisuteri — kõik linnusest. Edasi tahud, lihvimiskivid, naelad, luust naasklid nõelad ja üks luunuga. Siis veel toormaterjali raua sulatamiseks (raua-püriit ja soomaak). Huvitavad on veel rihma kaunistused ja helmed siis uuriluu ja hobuse jalaluust uisud. Pääleselle hulk savinõude tükke kaunistustega.

Kerikmäe linnus.

Teine linnus on Peedu Kerikmägi, mis asetseb Peedu suvituskoha metsas (Elva jõe ja Tartu-Valga maantee vahel). Kerikmägi on üks meie vähemaid linnuseid. Leitud esemeist (6—10 saj. p. Kr.) näeme riite kinnituse nõela, millest säilinud ainult otsake. Siis ripatskelluke, savist helmed, hulk kivinõudest tükke, kaks nuga 6.—8. sajandist, kedervärtna osa, käärid 10. saj. (sarnanevad meie lamba-raudadele), edasi tahukivi ja tulekivi kilde. Savinõutükid on kõik ilustatud auk- ja küüornamentidega. (Mis täh. ornament?)

Linnus keset sood — Kuusalu Linna-
aseme.

Kolmas — Kuusalu Linna-

aseme linnus erineb teistest linnustest. See on ehitatud keset sood, kuna eelmised kaks olid mägilinnused. Ta oli ehitatud 80×50 m läbimõdulise kivivallina otse soopinnale.

Leidudest on siin välja pandud puujäänused ja hulgana palke ning arvukas kogu savinõude kilde. Tähelepanuväärivleid on suur muistne saksa ja anglo-saksi mündide kogu. Koosneb umbes 350 mündist, mis löödud XI ja XII sajandil.

Kalmed — muinasaja varaaidad.

Järgmises vaatekastis on välja pandud raua- ja kalmetest leitud esemeid (Kristuse sündimisest kuni 1200 p. Kr.) Jila kaldest, kuhu põletamata maetud XI sajandil kolm laipa. Vanas kalmes leiti kaevamisel rikkalik kogu esemeid. Siin näeme kaht vikait, kirvest, nooli ja vibu, tulerauda, luisku, sõlge ja sõrmust. Leidude järele otsustades võis surnu olla põllumees-ratsasõdur.

Edasi on leide Savastvere külast (naiste ehteid, suur hästisäilinud rinnakee, kaela- ja käevõrusid jne.), Kambja kihelkonnast Paali talust j. m.

Viimases vaatekastis on leitud Kunda soost ja Lammasmäelt (VII—VI aastatuhat p. Kr.) Siin paistavad silma Alentide ahing ja viskoda, jäätuurad, augurajud jäässe ja kalaahingud. Siis veel paar sarvkirvest, võrgukivid, puurkivi ja alge-line kivikirves.

Näitust selgitavad veel hulk pilte muistseist linnustest ja ehitustest, samuti pilte sõdureist ja vanadest riietustest.

Lahkudes on tunne, kui oleksid külastanud manalasse varisenud vapraid esivanemaid, kogu muinas-aeg on saanud lähedaseks.

LENDURI PÄEVIKUST ÕHULAHING

22. 5. 1918. Svistepühad. Särav sinine taevast üksikute pilvekestega. Üks rindelend oma salgaga ilma eriliste juhtumisteta. Täna pole midagi lahti.

Tahan parajasti oma salgaga lennuväljale tagasi pöörduda, kui näen enda ees põiki Vimy kohal kaheksateistkümnest inglise Sopwith hävitajast koosnevat salka 4000 m kõrgusel. Pöördun oma kaheteistkümneme hävitajaga kohe neile vastu, et neid sundida alla laskuma ja mulle kallale tungima. Huvitaval kombel pöördub ainult üks inglise lennuk, mis juhust paremal pool lendab, alla ja on kohe minu

lennukeist ümbritsetud. Tiirel-des tema taga lennates lasen ta mootori puruks. Leegid hakkavad vingerdama: karburaator põleb! Langevas lennus pöörab inglane oma Sopwith-masina nina päale, igal silmapilgul peab sääl lõõmav tõrvik lõkkele lööma ja sügavusse tormama. Aga mehel on õnne. Tuli sumbub kukkumisel; inglane juhib oma masina ühele aasale meie rinde taga. Kohe maandun ta kõrvale ja hüppan oma lennukist välja, et temale, juhul kui ta on haavatud, anda

esmaabi. Minu imestuseks aga on inglane nirgina välja roninud ja end oma masina kere taha peitnud, nii et tast ainult pää paistab. Ma lähenen veidi kõhklevalt, kuna ma kardan, et ta võib mõne laskeriista abil sõda maa pääl jätkata. Hüüdega: „Hallo, god old Fritz!“ (hallo, hää vana Fritz — tõlk.) läheb mul korda tema kelmi-kale näole naeratust meelitada, nii et ma temale üle ta masina kere käe sirutan, mida ta südamlikult raputab. Kuna ma oma vastast siiski veidi lähemalt ses suhtes vaadelda tahan, kas tema ilus nahkmantel mulle suuruses sobib, palun teda siiski oma peidukohast välja tulla.

Järg 10 lk.

Eelmisesse numbris

oli sattunud tehnilisil põhjusil trükivigu, muuseas oli osal lehil ka laureaate pildid ära vahetatud (Noorkukk Kobina asemele) — Vabandame.

KOOLIKATSUJAD

Algus lk. 1

Meenub veel kolmaski juhtum. Vana Aadam tasus oma korteri-üüri talus päevatööga, mida tegi harilikult suvel heinaajal. Ühel suvel oli ta aga haige ega saanud päevi ära teha. Sügisel, kui meie juba koolis hakkasime käima, tahtis ta neid meie abiga tasa teha.

Ühel päeval vabastati meid koolitööst ja siis — kartuleid võtma. Siiblisime kartulipõllul nagu kanad liivahunnikus ja olime rõõmsad, et pääsesime veidikeseks õppetööst.

Onnetuseks aga sel päeval juhtusid tulema „koolikatsujad“. Parajasti, kui me töö kõige kibedam oli, nägime äkki, et koolimaja ette sõitis kahehobusetõid, kaks mundris härrat astusid säält välja ja kadusid koolimajja. Aadam ättis töö pooleli, silus paar korda üle riiete, et mulda maha pühkida, ja hakkas jooksusammul koolimajja ruttama. Meie jäime aga põllule. Meid valdas korruga suur rõõm. — Ometi kord pääsesime nende käest ilma küsimisteta! — Alati olid „katsujad“ krsinud ja „pinninud“ nii, kuidas veel vähegi suutsid. — Küsigu nüüd pinkidelt! —

Töötasime kartulipõllul edasi, kuid pidasime hoolega silmas koolimaja ust, kas säält ei välju vahest juba suured saksad ja ei hakka minema.

Siis aga ilmus vana Aadam uksele ja hakkas kätega vehkides meid hüüdma. Jätsime töö pooleli ja jooksime koolimajja, kus „suured saksad“ meid ootasid.

Algas kõva küsimine. Olime nagu „kuult kukkunud“, nagu, käed ja riided mullaga koos. Ei osanud enam vastata ühelegi küsimusele.

Lõppes see lugu sellega, et mõlemad mehed olid sunnitud tõlda põgenema ja kiiresti ära sõitma vihase Aadama eest, kes jäi keset õue, ahjuroop seljas, neile järele sajatama.

Möödus paar päeva. Siis saabus teade, et vana Aadam on ametist vallandatud...
* * *

On juba pime, kui vanaema oma jutustuse lõpetab. Taevast vilguvad üksikud tähekesed.

„Jah, mälestused... ei unune kunagi, ehkki see kõik on sündinud nii kaua aega tagasi...“

Kõõgitüdruk: „Kas ma pean aiavilja ära pesema?“

Noor perenaine: „Jah, tingimata, ma just praegu lugesin, et aiaviljas on väga palju vitamiine, ja nüüd on palju hakkavaid haigusi liikvel.“

SÜGIS, TAUD...

Aino Zoopel

4. XI 27.

16. XI 36.

VAIKSES LEINAS

NÕO ALGKOOLI PERE

PREEMIAD
OOTAVAD

TELLIGE VEEL TÄNA
„ÕPILASLEHT“

Noorte elu

Eesti Ev.-Lut. usu kiriku noor-
sootöö sekretariaat

See noorte-organisatsioonide esindaja teotseb alles otsingute ajajärgus. Praegu tehakse ümberkorraldusi ja otsitakse uusi tegevusalasid.

Üldiselt on sekretariaadi töö jagatud kolmele alale, olenevalt noorte vanadusest.

1) 5—13 aastastele lastejumalateenistused ja pühapäevakoolid.

2) eelleerilistele noorsoojumalateenistused, piiblitunnid ja koolide usulis-eetilised ringid.

3) leeriskäinud noortele kuni 35 a. endiste leeripilaste koosolekud, piiblitunnid ja koguduste juures iseseisvad noorte-ringid

Organisatsiooni sihiks on, nagu kodukorra § 2 lugeda võime: a) hoolitseda evangeeliumi kuulutuse eest lastele ja noortele ja edendada nende usulist, kõlblat ja vaimset kasvatust, c) ülemaaliselt organiseerida noori ja ühtlustada, elustada ja toetada üksikoguduste juures toimuvat noorsootööd.

Sekretariaadil ilmub kuukiri „Noorte Juht“.

E. N. R. P. Eesti Noorte Punane Rist

Eesti Punane Rist on riigi toetusel tegutsev eraorganisatsioon, mille ülesandeks sõja ajal hoolitseda haavatute ja haigete eest ning rahu ajal arendada tervishoidu ja hoolekannet.

Et istutada neid aateid juba noortesse, on alates 1923. a. E. Punasel Ristil oma noorte-organisatsioon E. N. P. R. See koolinoortest koosnev organisatsioon on endale ülesandeks võtnud arendada tervishoidu, ligimesearmastust ja rahvusvahelist arusaamist. Viimase eesmärgi saa-

vutamiseks on organisatsioonil laialdane kirjavahetus välismaa koolide ja koolinoortega. Selline kirjavahetus on eriti maa-alkoolides väga populaarne.

E. N. P. R. organisatsioonid vahetavad pääle kirjade ka märke kodumaa jne. vaadete, saadetakse omavalmistatud töid, rahvusriivais nukke jne. välismaale.

Häälekandjana ilmub „Eesti Noorte Punane Rist“.

Liikmeid oli E. N. P. R. koolikoondistes 1935. a. umbes 17.000.

Veronika

Palmõli

Saunaseep

on

parim

sauna

!seep!

Arvustusi

E. Andok: Volli päevapildiapaaraat. Jüulunäidend 2-es vaatuses. T. Mutsu teatrikirjastus, Tallinn, 47 lk.

E. Andoki nimi pole „Õpilasleht“ lugejaile tundmatu. Mõõdunud aastakäigu viimases numbris ilmus võistlustööna tema „Kergetiib“, mis oma küpsuse ja ainekäsituse oskusega äratas tõsiselt tähelepanu, kuigi noored hindajad teisi töid eelistasid.

Käesolev raamat on suur samm arengus edasi, ulatudes omalt tasemelt kaugelt üle meie tavaliste lastenäidendite, mida suured kirjutanud. Võrrotu muhe huumor, oskus tüüpe kujutada, sallivus, sõnamänge ja küllaldaselt tervikuline sisu loovad laval uhke elamuse. Usume, et seda saavad paljud noored eeloleval jõulul E. Andoki näidendist.

Oleme tõsiselt üllatatud, et noor autor on suutnud luua oma aastates sellist asja. Kuid loodame, et edu kohustab ja tulevikus E. Andokilt saame veel palju kaunist ja hääd.

Ed. T a s a.

26 Eesti kirjandus.

Algus lhk. 7.

At-bal-boy-de-di-ees-ees-ga-ga-gram-i-jad-joon-ka-keel-kell-kül-le-le-lli-ma-ma-maa-maa-ni-ne-nuk-d-pu-ra-ré-rus-sa-sed-ta-ti-ti-ti-va-vast.

Nendest silpidest kokku seada allolevate tähendustega sõnad :

- 1) Ed. Vilde „kogutud teos“,
- 2) „Noor-Eesti“ Rahvaraamat,
- 3) F. Tuglase novell,
- 4) A. Vaigla väljaantud kooligrammatikaid,
- 5) R. Rohu romaan,
- 6) A. Gaillit'i romaan Vabadussõjast,
- 7) J. Kianto teos sarjast „Põhjamaade Romaane“,
- 8) Oskar Lutsu jutustus,
- 9) Akadeemilise Emakeele Seltsi väljaandel ilmuv kuukiri,
- 10) üksikpögnatena ilmuv romaan.

Kui tähendused õieti leitud, annavad esitähed ülalt alla eesti rahvusliku suurteose.

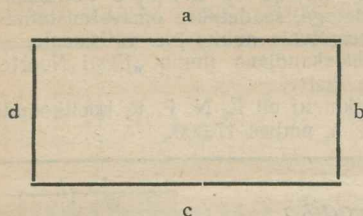
27. Nupukas härra.

Üks härra sõitis Tartusse külastama oma koolisõpra. Tartu jaamas aga oli häda käes — arstist sõbra aadress oli ununenud. Mis nüüd teha? Oli pühapäev, nii et ka aadressbüroo oli suletud. Samuti olid talle kõik inimesed, i'ma ühegi erandita, võhivõõrad — seepärast ei tahtnud ta neid aadressiküsimisega tülitada.

Kas oodata homseni? Ei, ta pidi veel täna tagasi sõitma ja pidi sõpra võimalikult kohe külastama.

Ja — härra nupukas pää leidiski sobiva lahenduse. Millise?

28. Mõistatuslik fotopilt.

Ülaloleval fotopildil lõigati alul ära kaks pikemat külge, a ja c; kummagi riba mõõdud olid 88×6 mm.

Pärast lõigati ära veel kaks kõrvkülge b ja d, mõõdetega 44×5 mm.

Teie ülesandeks, lahendajad, jääb arvestada fotopildi esialgne pindala! Nagu näete, on pilt ristkülikukujuline.

29. Kirjandusmõistatus

„Ursula“

„Esimene armastus“

„Tõde ja õigus“

„Õitsev meri“

„Verioja mõis“

„Kevade“

Iga teose nimest võtta üks silp, samas järjekorras, nagu nad toodud. Kui olete võtnud õiged silbid, saate K. A. Hindrey ajaloolise romaani nimetuse.

30. Loomadeahel.

Kes suudab moodustada kõige pikema ahela kodumaa loomade nimedest!

Iga järgmine nimi peab niisiis algama selle tähega, millega eelmine lõppes. Ahela viimane täht peab olema samasugune kui ahela esimene täht. See ongi loomadeahel.

31. Spordimõistatus.

Raska

Toomsalu

Jürlau

Äärma

Prööm

Sule

Toomre

Kreek

Juuresolevaist nimedest võtta igast üks täht, nii et neid ülalt alla lugedes saame eesti spordiveteraani nime.

Tänased auhinnad.

1. O. Luts'u „Kuninga kübar“.
2. „Teedi läikiv nõep“.
3. Pildimapp.

Lahendused

kupongiga varustatult saata „Õpilaslehe“ talitusse hiljemalt kolmap. 21. nov. s. a.

Järgmises numbris

ilmuvad „Õpilaslehe“ 4. ja 5. numbril lahendused ja auhinnasaajate nimed.

Pika kõhklemise järele ronib ta aeglaselt esile, aga oma mantlit ei taha ta milgi tingimusel seljast võtta. Lõpuks ütlen talle veidi kannatamatult, et ta on siiski minu vang ja tema varustus on minu saak. Siis võtab ta lõpuks südame rindu ja seisab lühikesis valgeis tennispükstes minu ees. Kuna ma valjult naerma pahvatan, häbeneb ta hirmsasti; kui ma aga rõivas-tuse seljast võtan ja — püshamas tema ees seisan, ühineb ta südamlilikult minu naeruga, ja käeraputamiselega seletab ta mulle oma eksitust õhus. Ta olla mõelnud, et tema salga-juht tungib meile kallale, ja nii laskus ta oma võitlusinnuga meie päale, selajal kui tema salk meie kohal edasi lendas ja kadus. Vahepeäl olid mitmed jalgväelased ja ohvitserid autodes kohale jõudnud. Esimestele andsin üle inglise lennuki valmistamiseks, kuni tuleme teda ära viima, viimastele oma inglase, lendur-ohvitseride majja viimiseks Douai's. Ma lendasin oma masinaga tagasi lennuväljale, võtsin ühe montööri ja süüteküünlaid autosse, kuna viimaseist kaks puruks olid lastud, ja lendasin ilusa linnukesega samuti oma lennuväljale tagasi, kus ma talle kirjude märkide asemele raudristid päale maalisin. (Inglise sõjalennukite eristusmärgiks oli punane täpp valgel põhjal sinise ringi sees, saksa lennukite märgiks oli jälle raudrist, tõlk.). Nii sai sest masinast õppelennuk minu eskadrillile.

„Deutsche Flugillustrierte'st“ U. K.

Järgmises numbris:

Ringkäik Eesti õhukotkaste juure.

Õpilaslehe
kupong nr. **7**